

„Julie moeten niet zeuren, in Polen doen ze niet zo moeilijk”

Handhavers en vergunningverleners spelen een belangrijke rol bij de implementatie van Europese regels. Dit werd nogmaals bevestigd tijdens de IMPEL-Conferentie in Sibiu (Roemenië) die in september 2009 plaatsvond. Samenwerking tussen de lidstaten is van belang om van elkaar te leren en prestaties te verbeteren. Eén van de daar gepresenteerde projecten betrof het vergelijken van IPPC-vergunningverlening en handhaving bij intensieve varkenshouderijen in meer dan zeventien Europese landen. Een illustratie van het toenemend belang van IMPEL (het informele Europese netwerk van milieuhandhavers en -uitvoerders) in het bij elkaar brengen van Europees beleid en de uitvoeringspraktijk.

„Dat IMPEL voor de praktijk werkt, is al jaren bekend vanwege de succesvolle EVOA-projecten. Maar het blijkt ook mogelijk zoals bij een project dat vorig jaar is uitgevoerd; de vergelijking van vergunningverlening en handhaving bij de grotere intensieve varkenshouderijen in Europa”, stelt Jan Teekens, nationale IMPEL-coördinator bij de VROM-Inspectie. Het idee werd in Flevoland geboren. „Op een dag kwam een van de inspecteurs langs na een controle. Hij rapporteerde dat een ondernemer had gezegd dat we niet zo moesten zeuren, in Polen deden ze tenminste niet zo moeilijk”, vertelt John Visbeen, afdelingsmanager handhaving bij de provincie Utrecht en projectleider voor dit project. „Er ging direct een belletje rinkelen. Op de eerstvolgende IMPEL bijeenkomst heb ik aan mijn collega’s, ook de Poolse, gevraagd naar problemen rond grote varkenshouderijen.” Al vrij snel werd duidelijk dat de problemen niet alleen stankhinder betroffen, maar dat er vooral zorgen waren omtrent verhuizingen van bedrijven naar Oost-Europese landen. Omdat het gaat om IPPC-regelgeving die in Europa op dezelfde manier moet worden toegepast, waren alle landen doordrongen van het belang om vergunningverlening en handhaving te vergelijken. „Het idee viel goed en IMPEL-leden wilden meewerken aan

het onderzoek”, aldus Visbeen. Het project kende een korte doorlooptijd. In januari 2009 werd gestart met de inrichting van het digitale netwerk, het ontwerpen van de vragenlijsten en de voorbereidingen voor de controles en de workshop. „Ik heb me soms verbaasd over het gemak waarmee de afspraken voor de inspecties in het buitenland gemaakt konden worden”, zegt Visbeen. De gezamenlijke inspecties hebben begin april in Italië, Letland en Duitsland plaatsgevonden, waarbij steeds inspecteurs en vergunningverleners van vier landen betrokken waren. Voorafgaande aan een bedrijfsbezoek namen de inspecteurs de vergunning door en werden de overeenkomsten en de verschillen in beeld gebracht. Zowel de informatie uit de vragenlijsten als de bevindingen van de inspecties zijn besproken in een tweedaagse workshop in juni 2009 in Utrecht. Teekens:

„We proberen bij zo’n bezoek niet alleen binnen te zitten en te praten. Met onze collegae brachten we ook een bezoek aan het agrarisch opleidingsinstituut PTC+ in Barneveld waar gekeken is naar verschillende technieken die worden gebruikt in de sector.” Ter afbakening van het project is eerst een aantal ‘key-issues’ benoemd; de opslag en verspreiding van mest, de gebruikte stalsystemen en geur. „Ondanks die beperking hebben de vragenlijsten en de gezamenlijke inspecties veel informatie opgeleverd. Voor de workshop hadden we een ‘model’ ontwikkeld op grond waarvan de informatie per key-issue werd uitgewisseld. Dit model gaf ook richting aan de samenstelling van de eindrapportage. Deze is van belang voor de technische werkgroep van de Europese Commissie die de herziening van het referentiedocument voor intensieve varkenshouderijen voorbereidt.”

Rode ogen

Visbeen heeft onder andere deelgenomen aan het deelproject in Letland en daar een bedrijf met 16.000 varkens bezocht. „Wat mij verbaasde was dat het bedrijf geen luchtwassers en dat soort voorzieningen had, maar dat de geur buiten en in de stallen uiteraard waarneembaar, maar zeker niet irritant >>

Nationale IMPEL-dag

Op 30 juni 2010 is de landelijke IMPEL-dag “De goede dingen doen”, dit jaar georganiseerd door de DCMR. Op deze dag staan de ontwikkelingen en initiatieven op het terrein van professionalisering en vernieuwing centraal. Het gaat dan om het toezicht in Europa en in Nederland en de rol die IMPEL hierbij speelt. De dag vindt plaats in het nieuwe gebouw van de DCMR Milieudienst Rijnmond. **Deelnemers kunnen zich opgeven bij patricia.vanrixoort@dcmr.nl, met vermelding ‘IMPEL-dag 2010’.**

Het Letse inspectieteam waar de IMPEL-leden mee samenwerkte.

was. Terwijl ik in Nederland bij een bedrijf ben geweest met allerlei hoogwaardige voorzieningen en waar ik, bij wijze van spreken, met rode ogen weer naar buiten ben gelopen.”

De vraag waar die verschillen dan vandaan komen, dient zicht uiteraard aan. Net zoals de vervolgvraag waar die verschillen dan door veroorzaakt worden. En of dat met regelgeving valt op te lossen. Kun je regels/voorschriften schrappen omdat deze geen effect hebben op het milieu of omdat het bedrijf zelf al geen enkel belang heeft bij naleving?

„Over deze vragen moet je het met elkaar hebben. Niet alleen handhavers

en vergunningverleners van de verschillende landen onderling, maar ook met de beleidsmakers en wetgevers. Dat je de beleidscyclus moet sluiten is me eigenlijk nog nooit eerder zo duidelijk geworden dan door dit project”, zegt Visbeen. Teekens onderschrijft dit: „Handhavers, vergunningverleners, beleidsmakers en wetmakers hebben elkaar nodig om een hoger niveau van milieuprestaties te bereiken in Europa. IPPC regelgeving ‘alleen’ is daarvoor niet voldoende.”

Onschadelijke verschillen

Tijdens het project zijn verschillen naar voren gekomen. Verschillen die

binnen de grenzen van de BREF vallen, maar ook verschillen die daarbuiten vallen. Toch is niet per definitie te zeggen dat het milieu daardoor geschaad wordt of de omgeving daarvan hinder ondervindt. Het gaat om een proces waarbij vergunningverleners en handhavers hun ervaringen delen met elkaar en met de beleidsmakers en wetgevers, zodat de referentiedocumenten aangepast kunnen worden. Om te voorkomen dat er vervolgens interpretatieverschillen ontstaan is het opnieuw belangrijk dat de kennis goed overgedragen wordt op de vergunningverleners en de inspecteurs in de Europese landen. Visbeen adviseert om bij het sluiten van de beleidscyclus, de rol van het IMPEL-netwerk structureel te versterken door het inbrengen van uitvoeringskennis. „IMPEL mag daarbij steeds kritischer worden door ook uitspraken te doen over doelbereik van regelgeving en handhaving in relatie tot het effect op het milieu (outcome). Verdere ontwikkeling van de juiste prestatie-indicatoren, ook een onderwerp dat binnen IMPEL aandacht heeft, is daarvoor belangrijk.”

Nadere informatie:

mr. Jan Teekens, nationale IMPEL-coördinator bij de VROM-Inspectie; jan.teekens@minvrom.nl

mr.dr.s. John Visbeen, Afdelingsmanager Handhaving Provincie Utrecht/contactpersoon IMPEL/John.visbeen@provincie-utrecht.nl

IMPEL-netwerk

IMPEL staat voor European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law (www.impel.eu). Het IMPEL netwerk bestaat sinds 1992 en is sinds 2008 een rechtspersoon met een eigen kantoor in Brussel. Leden van het Netwerk zijn milieuintanties uit alle 27 lidstaten van de EU, de kandidaat lidstaten (Turkije, Kroatië en Macedonië), en Noorwegen. IMPEL werkt nauw samen met de Europese Commissie. Uit de deelnemende landen zijn in het netwerk beleidsmakers, vergunningverleners en handhavers op nationaal, regionaal en lokaal niveau actief. Voor Nederland participeren o.a. VROM-Inspectie, Inspectie Verkeer en Waterstaat, provincies en milieudiensten. IMPEL heeft een belangrijke rol in de Europese aanbeveling voor minimumcriteria voor milieu-inspecties, uitvoeringsprojecten en bij het toetsen van handhaafbaarheid en toepasbaarheid van EU-regelgeving. IMPEL adviseert de Europese Commissie op deze onderwerpen.

In het Europees Parlement (EP) wordt er over gedacht de rol van IMPEL te versterken. Met een resolutie wil het Europees Parlement benadrukken dat goede en gelijke handhaving in de Europese landen essentieel is voor een effectieve Europese milieuregelgeving in alle betrokken landen. Duidelijke bindende criteria voor handhaving dragen bij aan een positief beeld van de burger over de EU als een effectieve beschermer van het milieu. In de resolutie vraagt het EP aan de Commissie om een “Community Inspection Force” (tweedelijns) te overwegen en mogelijkheden aan te dragen om de rol van IMPEL te versterken.